

Międzynarodowy raport Freemuse zostanie ogłoszony w Krakowie

2020-12-10

Dziś, 10 grudnia, w Międzynarodowym Dniu Praw Człowieka, w Krakowie zostanie ogłoszony raport na temat wolności wypowiedzi artystycznej osób LGBTI, przygotowywany przez organizację Freemuse. Prezentacja raportu połączona z dyskusją panelową rozpocznie się o godz. 11.45, udział w wydarzeniu jest możliwy on-line za pośrednictwem platformy [PLAY KRAKÓW](#).

Freemuse jest niezależną, międzynarodową organizacją pozarządową działającą na rzecz praw człowieka, wolności słowa i ekspresji artystycznej oraz różnorodności kulturowej. Organizacja posiada specjalny status doradczy ONZ przy Radzie Gospodarczej i Społecznej (UN-ECOSOC) oraz status doradczy przy UNESCO.

Freemuse działa w skali międzynarodowej, dokumentuje naruszenia wolności artystycznej w różnych krajach świata. Współpracuje z artystami, organizacjami artystycznymi i kulturalnymi oraz aktywistami. Wspiera artystów, którzy w swoich krajach prześladowani są ze względu na płeć, rasę lub orientację seksualną. Freemuse broni wolności artystycznej, analizując m.in. prawne i polityczne praktyki cenzury i bezprawnych ograniczeń wolności artystycznej w ponad 90 krajach. Organizacja prowadzi kampanie promujące różnorodność, a także inicjuje, rozwija i wspiera lokalne sieci artystów i pracowników kultury, starając się, aby ich głos był słyszalny, a wolność wypowiedzi artystycznej nie była ograniczana.

Organizacja Freemuse jest znana z przygotowywanego co roku raportu „The State of Artistic Freedom” („Stan wolności artystycznej”), w którym analizuje przypadki naruszeń wolności artystycznej, z jakimi spotykają się różne grupy twórców i ludzi kultury. Raport jest szeroko komentowany przez rządy państw, urzędników ONZ, a także środowiska akademickie, kulturalne i artystyczne.

Tematem przewodnim tegorocznego raportu jest naruszanie wolności artystycznej twórców LGBTI (LGBTI - lesbijki, geje, osoby biseksualne, transpłciowe i interpłciowe). Raport przybliży przypadki ponad 100 naruszeń wolności artystycznej, które miały miejsce w 40 krajach (zarówno w krajach, w których nie ma prawa penalizującego homoseksualizm, jak też w krajach, w których homoseksualizm i jego propagowanie są uznawane za przestępstwo). Raport pokazuje stopień odpowiedzialności rządów za naruszenia, a także wskazuje dziedziny artystyczne, w których twórcy najczęściej spotykają się z cenzurą.

Kraków - miasto różnorodności kulturowej

Prezentacja tegorocznego raportu odbędzie się w Krakowie. Zaproszenie naszego miasta do współpracy to docenienie lokalnej polityki społecznej i kulturalnej ukierunkowanej na prawo do swobodnej wypowiedzi twórczej. To jednocześnie efekt dotychczasowych, wielowymiarowych działań na rzecz poszanowania grup społecznych, które tworzą bogaty i różnorodny charakter Krakowa i przyczyniają się do jego otwartości. Uwagę międzynarodowych mediów przyciągnęły w szczególności ostatnie wyraźne gesty miasta mające na celu przeciwdziałanie wykluczeniu osób nieheteronormatywnych.

Bezpośrednim impulsem do ogłoszenia tegorocznego raportu właśnie z Krakowa było poparcie prezydenta Jacka Majchrowskiego dla apelu Rady ds. Równego Traktowania. Przypomnijmy, że

krakowska Rada ds. Równego Traktowania została powołana, by wypracować strategię równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji na poziomie lokalnym i realizować działania sprzyjające propagowaniu tolerancji i równości. Apel adresowany był do społeczności LGBT i powstał obliczu pogłębiających się homofobicznych wypowiedzi medialnych w Polsce, a także niekonstytucyjnych rezolucji niektórych samorządów tworzących w naszym kraju tzw. „strefy wolne od LGBT”.

- Drogie lesbijki, drodzy geje, osoby biseksualne i transpłciowe: nie jesteście sami i same, jesteśmy z Wami, wspieramy i zrobimy wszystko, byście czuli się w Krakowie, jak w domu – bo tu jest Wasz dom. Kraków jest miastem tętniącym życiem i różnorodnością – a Wy i Wasza historia jesteście jego istotną częścią – podkreślała Rada, a prezydent Krakowa poparł ten apel, przypominając, że wszystkim zależy, by Kraków był miastem ludzi otwartych, solidarnych i wspierających się wzajemnie.

Słowa prezydenta odbiły się szerokim echem. Zareagowało na nie wiele miast partnerskich Krakowa, m.in. Leuven, Frankfurt nad Menem, Norymberga, Budapeszt i Edynburg. Z prezydentem Krakowa spotkali się także przedstawiciele niemieckiego Bundestagu, którzy z aprobatą odnieśli się do tych działań. A kilka miesięcy później także Rada Miasta Krakowa wezwała władze Województwa Małopolskiego do respektowania zasad równego traktowania w stosunku do osób nieheteronormatywnych.

Otwartość zgodna z historycznymi tradycjami

- Otwartość to ważna cecha Krakowa, którego bogate dziedzictwo powstawało w wielokulturowym kontakcie. Obok wybitnych i niepospolitych osób, które trafiały do Krakowa w związku z różnymi sytuacjami politycznymi czy wojennymi, Kraków od zawsze przyciągał także zwykłych imigrantów, którzy wnosili do tkanki miasta różnorodne wpływy kulturowe. Przyczyniali się równocześnie do rozwoju społecznego i gospodarczego miasta. Kraków był zawsze także bezpiecznym schronieniem dla osób nieheteronormatywnych, w tym artystów i artystek wszystkich dziedzin. Otwartość w tej kwestii była oczywista, nie wymagała szczególnego podkreślenia. Jednak wobec niedawnych wypowiedzi części polityków i przedstawicieli władz kościelnych czuję się w obowiązku stanąć w obronie podstawowych praw i wolności osób nieheteronormatywnych i wyrazić w ten sposób nie tylko troskę i odpowiedzialność, ale także zdecydowany sprzeciw wobec języka wykluczenia, który w mieście dialogu, poszanowania i tolerancji nie jest akceptowany – stwierdził Jacek Majchrowski, prezydent Krakowa.

Do tej pory ogłoszenie raportów Freemuse odbywało się w miastach zachodniej Europy. Prezentacja tegorocznego raportu w Krakowie ma zatem również ważny wymiar symboliczny. Freemuse poszukiwało wiarygodnych partnerów, którzy byliby współgospodarzami serii wydarzeń dotyczących ogłoszenia raportu na temat wolności twórców LGBTI ich prawa do ekspresji artystycznej, a także ogłoszenia powstania światowej sieci artystów LGBTI i organizacji artystycznych oraz kulturalnych. Wspomniana sieć zostanie oficjalnie zainaugurowana w Krakowie.

- Po zapoznaniu się z wszystkimi aspektami organizacji takich imprez w Berlinie, Amsterdamie i Londynie, zdecydowaliśmy się na wybór Krakowa. Kraków ma silny wizerunek jako miasto

schronienia, jest aktywnym członkiem ICORN, miastem z bogatą tradycją wolności ekspresji artystycznej i kulturalnej – napisał Srirak Plipat, dyrektor wykonawczy Freemuse w liście do prezydenta Krakowa.

Plipak podkreślił, że Kraków jest konsekwentny w przestrzeganiu zasad i wartości praw człowieka. Potwierdza to otwarta polityka społeczna i kulturalna, status miasta międzynarodowego schronienia dla twórców, wsparcie dla mniejszości etnicznych, kulturalnych i seksualnych, czego wyrazem w ostatnim czasie było także oświetlenie ważnych obiektów w kolorach tęczy w Międzynarodowym Dniu Tolerancji.

– Kiedy wiele polskich gmin deklaruje się jako „strefy wolne od LGBT”, ogłoszenie globalnego raportu na temat wolności twórców LGBTI w Krakowie jest ważnym przesłaniem szacunku i różnorodności dla świata. Pomimo istotnej poprawy osiągniętej na szczycie międzynarodowym w ciągu ostatnich dziesięcioleci w zakresie promowania niedyskryminacji i równości osób LGBTI, w wielu krajach artyści nadal tworzą dzieła sztuki ze świadomością, że najprawdopodobniej nigdy nie zostaną one wystawione tam na widok publiczny. Raport pokazuje, że przed wieloma krajami jest jeszcze długa droga do realizacji praw osób LGBTI do wolności wypowiedzi artystycznej – stwierdził Srirak Plipat.

Międzynarodowe wydarzenie

Ogłoszenie raportu odbędzie się 10 grudnia w Centrum Kongresowym ICE Kraków i będzie transmitowane online. Wśród gości specjalnych wydarzenia znajdują się m.in. Maria Arena, eurodeputowana i przewodnicząca Podkomisji Praw Człowieka, a także Srirak Plipat, dyrektor wykonawczy Freemuse.

– Dla Krakowa to bardzo ważny moment, który jest elementem aktywnej polityki na rzecz przeciwdziałania wykluczeniom i dyskryminacji. Jesteśmy miastem otwartych bram. Bogatą wielowiekową tożsamość Krakowa budowali obywatele i obywatelki reprezentujący rozmaite wyznania, światopoglądy, narodowości i mniejszości etniczne. Wśród osób tworzących miasto w przeszłości, a także dziś, były i są osoby nieheteronormatywne. Zadaniem samorządów nie jest wykluczanie kogokolwiek ze wspólnoty, a solidarne budowanie i wspieranie silnych społeczności lokalnych, gdzie każdy ma prawo do równego traktowania. Siła naszych miast płynie z szacunku i poszanowania różnorodności – mówi Nina Gabryś, przewodnicząca krakowskiej Rady ds. Równego Traktowania.

Kultura bez cenzury i stygmatyzacji

Prezentacja raportu będzie połączona z dyskusją panelową, w której wezmą udział: Srirak Plipat – przedstawiciel Freemuse, Nina Gabryś – przewodnicząca Rady ds. Równego Traktowania, Robert Piaskowski – pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Kultury, a także przedstawiciele środowiska twórców: Maria Anna Potocka – dyrektorka Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK, Adeline Kiame – artystka sztuk wizualnych i pisarka z Angoli, pisarz Jacek Dehnel oraz Daniel Rycharski, artysta sztuk wizualnych. Dyskusji towarzyszyć będzie program kulturalny dostępny za pośrednictwem platformy PLAY KRAKÓW.

– Erozja wolności w dziedzinie kultury zagraża bogactwu życia kulturalnego. Dlatego w polityce

kulturalnej Krakowa przywiązujemy tak wielką wagę do zapewnienia możliwości i przestrzeni ekspresji dla twórców rozmaitych narodowości, poglądów czy orientacji. Od lat wspieramy prawo osób i twórców nieheteronormatywnych do swobody wyrazu na festiwalach literackich i muzycznych, takich jak m.in. UNSOUND, Off Camera, Sacrum Profanum, Miesiąc Fotografii w Krakowie, FMF, Festiwal Conrada, Krakowski Festiwal Filmowy, a także w ramach działalności instytucji kultury, takich jak MOCAR, Łaźnia Nowa, Bunkier Sztuki oraz teatrów nieinstytucjonalnych – przykładami są Teatr Nowy Proxima i Teatr Barakah. W inicjatywach kulturalnych realizowanych i wspieranych przez miasto obecni byli i są artyści i artystki zaliczający się do nurtu twórców LGBTI, a także podejmujący wątki mniejszościowe. Kraków od wielu lat demonstruje otwartość w tych kwestiach, zapewnia wsparcie dla wszystkich form kultury i bezwarunkową promocję wartości społeczeństwa otwartego – podkreśla Robert Piaskowski, pełnomocnik Prezydenta Krakowa ds. Kultury.

Ogłoszenie międzynarodowego raportu na temat wolności wypowiedzi artystycznej osób LGBTI, które odbędzie się w Międzynarodowym Dniu Praw Człowieka, wpisuje się w szereg działań skoncentrowanych na promowaniu poszanowania praw człowieka i różnorodności, które odbywają się w ostatnich tygodniach w Krakowie, takich jak konferencja [**„D&I Changemakers 2020. Festival on Diversity, Inclusion and Values”**](#) organizowana przez Diversity HUB oraz Festiwal Wielokulturowości [**„Nowi Krakowianie”**](#). W Międzynarodowym Dniu Praw Człowieka, odbędzie się również ceremonia wręczenia ustanowionych przez Stowarzyszenie Willa Decjusza [**Nagród im. Sérgio Vieira de Mello, Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka**](#).

Przypomnijmy, że Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka został ustanowiony w 1950 r. w rocznicę podpisania Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka. Jest poświęcony orędownikom i działaczom na rzecz praw człowieka, którzy wkładają wiele wysiłku w działania zapewniające przestrzeganie tych praw na co dzień. Obchody Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka są okazją do uczczenia ich odwagi i osiągnięć.